IZDAJA ZA NARODNE PIONIRJE

Leto XXV., št. 40 — Poštnina plačana v gotovini. Franko bez beseb — Ljubljana, torek 20. februarja 1945 — Prein — Cena 2.— L

Uprava: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5. Telefon št. 31-22, 31-23, 31-24

Inseratni oddelek: Ljubljana, Puccinijeva ulica 5 — Telefon št. 31-25, 31-26

Podružnica Nova mesto: Ljubljanska cesta 42

Izključno zastopstvo za oglase za Italijo in inozemstvo: UPI S. A., MILANO

Račun za Ljubljansko pokrajino pri poštnočekovnem zavodu št. 17.749, za ostale krajeve Italije: Servizio Conti Corr. Post. No 11-3118

JUTRO

Izhaja vsak dan razen ponedeljka. Mesečna naročnina 32 lir.

Uredništvo: Ljubljana — Puccinijeva ulica st. 5. Telefon st. 31-22, 31-23, 31-24.

Rokopisi se ne vračajo.

Günstiges Fortschreiten unserer Angriffe gegen den Gran-Brückenkopf

Voller deutscher Abwehrerfolg im Abschnitt Strehlen-Kanth — Schwere Abwehrkämpfe in Ostpreussen — Durchbruchsversuche der Sovjets in Kurland vereitelt — Starke Angriffe der Kanadier östlich Kleve und an der Mass wiederum gescheitert — USA-Angriffe an der nordluxemburgischen Grenze aufgefangen

Ugodno napredovanje naših napadov proti predmostju ob Hronu

Popoln nemški obrambni uspeh na odseku Strehlen-Kanth — Težki obrambni boji v Vzhodni Prusiji — Prebijalni poizkusi Sovjetov v Kurlandiji preprečeni Močni napadi Kanadčanov vzhodno od Kleveja in ob Maasi so se znova izjalovili Ameriški napadi ob severni luksemburški meji prestreženi

Vojaški položaj

Ponoven povratek podmorniške vojne

Berlin, 18. febr. O položaju na bojiščih poroča vojaški sodelavec DNB dr. Max Krull:

Po ponovni poostritvi položaja na nemškem vzhodnem področju v drugi polovici poslednjega tedna je sedaj zopet opaziti neko gotovo utrditev položaja. Vidno je, da se trudijo Sovjeti obdržati bojno črto na čim več mestih v gibanju ali pa jo spraviti v gibanje, da bi pri tem najbolj učinkovito prišla do veljave njih številna nadmoč.

Na Madžarskem in Slovaškem pripravlja sovražnik nov sunek proti Bratislavi in dalje proti Dunaju. Obsežnost njegovih izgub na obeh straneh Donave in težavno ozemlje slovaškega področja pa bosta te namere nekoliko ovirali. Na bojiščnem odseku južno od gornješlezijskega industrijskega področja so pričeli Sovjeti z novimi napadi, ki so usmerjeni proti Moravskim vratom. Medtem, ko je usmerjen en sunek od Schwarzwasserja čelno proti jugu na Moravsko Ostravo, gre drugi sunek iz področja Ratiborja v smeri proti Leobschützu, da bi se nato verjetno obrnil proti jugu ter zagrabil premogovno področje za hrbtom. Ti boji so v polnem teku. Isto se dogaja na področju zapadno od Vratislave, kjer je izgubil sovražnik pri silnih brezuspešnih napadi na črti Strehlen-Kanth številne oklopnike. Vratislave je trajno popolnoma obkoljeno ter izven splošne bojne črte. Tu za naslednji čas ni pričakovati odločitve.

Na spodnješlezijskem področju je prišel Sagan v sovražnikove roke. Nasprotno pa se je ojačila nemška obramba na črti zapadno od Sagana do vzhodno od Krossena, za katero je na področju Sommerfelda odrezanih nekaj sovražnikovih oklopniških skupin, ki so se dolej zaman trudile, da bi vzpostavile zvezo z zaledjem. Pri Christianstadtu so bili Sojeti zopet vrženi preko Bobra. V splošnem gledano se položaj ob Bobru in Queisi ni bistveno izpremenil. To velja tudi za poročjo Fürstenberg—Kienitz, kjer se sovražnik nadalje pričakujoče zadržuje. Na ea odsek je dovedel sedaj težko topništvo ter poizkuša spraviti oklopnike v najhna mostišča zapadno od Odre.

Nemci so se z močnejšimi protinapadi zoperstavili sovražnikovemu poizkusu, da bi z nadaljevanjem pritiska na Stargard ojačil svoj desni bok. Sovjeti so tam ponovno prešli v napad. Vsled tega je nastal nov kritičen položaj na Tucheler Heide med Landeckom in Grudziadzem. Severno in vzhodno od mesta Konitz, ki so ga Nemci opustili prekvčerajšnjim, je dosegel sovražnik s svojimi oklopniki nekaj globljih vdorov, za katere se sedaj bijejo ogorčeni boji. Poslednji boji pa so bolj osredotočeni na tednjavo Grudziadz. S tem izmenavalo namreč Sovjeti pradrot proti severu do Vzhodnega morja ter spraviti Gdansk in Gdinjo v otičen položaj kakor luko Königsberg.

V Vzhodni Prusiji se je sovražniku v trikotniku Braunsberg—Mehlsack—Zlaten sfeer posrečilo razširiti vdore, ponesrečil pa se je poizkus doseči prodor ter razbiti bojišče na več delov. Pri Königsbergu se položaj ni izpremenil prav tako ne v Kurlandiji, kjer so Sovjeti severnozapadno od Doblena zaman poizkušali doseči krajeven vdor. Vztrajnost posadk v Kurlandiji ter odpornost njihovega obrambnega sistema sta se ponovno izkazala.

Na zapadu so Kanadci med Maso in spodnjim Renom s svežimi oddelki ponovno prešli v velenapad, iz katerega so se razvili ogorčeni boji, čijih izid še ni znan. Tudi pri Gennepu dosleji niso dosegli nobenega uspeha. Vsled izpremembe bojnega položaja so je pričelo bojišče na tem odseku zopet gibati, medtem ko je bil nadaljnji sovražnikov pritisk na mostišča ob Sauerju brezuspešen. Ameriški napadi pri Saargemünedu so samo krajevnega značaja.

Včerajšnje vojno poročilo je javilo, da so dosegle podmornice velike uspehe v Severnem morju. Čeprav se ne da z gotovostjo napovedati ponovni povratek podmorniške vojne v njenem prejšnjem obsegu, se vendar lahko ugotovi, da so tehnične novosti na še številnih nemških podmornicah, med katerimi tako zvani zračni zambor ni edini, odprl pot ponovnemu povratku podmorniške vojne. Pri tem je omembe vredno, da so dosegle podmornice uspehe v neposredni bližini sovražnikovih luk. To otvarja nove možnosti.

K položaju na zapadnem bojišču

Berlin, 19. febr. Mednarodni poročevalski urad javlja k položaju na zapadnem bojišču:

Ker so oddelki prve kanadske in druge britanske armade kljub občutnim izgubam, ki so jih utrpeli poslednje dni, ojačili v petek in soboto svoje probojne poizkuse v pravi velenapad z vsemi spremljevalnimi okoliščinami, se lahko trdi, da so pričeli novo veleofenzivo na zapadnem bojišču. Gotovo je, da bo izvršen glavni sunek zopet na starem vdornem področju in glavno težo napada bo zopet morala nositi 9. ameriška armada, ki je bila v poslednjih dnevih zopet močno ojačena z novimi otopniki, težkim topništvom, pehotnimi in posebnimi oddelki, predvsem pionirji ter tudi z minometalci in metalci ognja. Tudi na sosednjih bojiščnih odsekih, tako proti severu kakor proti jugu vse do Schnee-Elfela, premešča sovražnik svoje oddelke ter dovaja nova ojačenja. Topniški ogenj ne preneha ne podnevi in ne ponoči, in prav tako so živahna obcjestranska delovanja izvidnic in napadalnih skupin, ki vedno bolj zavzemajo značaj nasilnega izvidništva. V ostalem pa vršijo izvidniško službo na obeh straneh ponoči in podnevi tudi letalske sile. Izgleda, da smo tik pred terminom, ki ga je stavil Stalin v Jalti za novo anglo-ameriško ofenzivo na zapadu.

V Schnee-Elfelu so boji občutno popustili. Tudi tu so Američani prisiljeni čakati na nadaljnja ojačenja. Napadi ameriške 1., 3. in 7. armade služijo samo za to, da bi vdrli oddelki na predtrdnjavsko ozemlje zapadnega bojišča ter se tu utrdili. To velja predvsem za razširjanje ameriškega napadalnega bojišča v severni Loreni, kjer so Američani včeraj z močnejšimi pehotnimi in oklopniškimi silami ponovno napadli kraje v predtrdnjavskem ozemlju zapadnih utrdb, med Forbachom in Saargemünlom, ki so znani že iz prejšnjih bojev in ki so jih zaradi nemških protinapadov pred nekaj časa izgubili. Pri zapahu ob Orscholzu je bila iniciativa na strani nemških čet, ki so povsod zopet zasedle staro glavno bojno črto. Na vseh ostalih odsekih se položaj ni omembe vredno izpremenil.

Visoke ameriške izgube na Pacifiku

Tokio, 18. febr. Že prvi dva dneva izkrcevalnih bojev na Zvepletnem otoku otoške skupine Bonin sta se izkazala kot izredno izgub polna za Američane. V nedeljo je javil cesarski glavni stan, la si dosegli japonski branilci sledeče obrambne uspehe: Potopili so: 3 križarke, 3 vojne ladje neznanega razreda, 2 iskalca min in 4 izkrcevalne čolne. Poškodovali so: 3 križarke ter 5 izkrcevalnih čolnov. Skupno z uspehi, ki so jih dosegli Japonci v soboto, so potopili: 1 oklopnico, 3 križarke, 3 ladje neznanega razreda ter 2 iskalca min. Poškodovali pa so 1 križarko. Glede poročila v soboto javljajo, da se je prav tako potopila ena križarka ter 2 vojni ladji neznanega razreda, o kateri so javili, da so le poškodovane.

Tokio, 18. febr. Cesarski japonski glavni stan je sporočil 18. februarja: Japonske podmornice so potopile 17. februarja dopoldne v vodovju zapadno od zaliva Lingayen eno veliko letalonosilko, eno križarko in en rušilec.

Tokio, 18. febr. Drugi dan ameriških velenapadov na področje Velikega Tokija so dosegli Japonci še večji obrambni uspeh kot prvega dne, kot je razvidno iz poročila cesarskega glavnega stana v nedeljo. Letala so odletela z letalonosilk. Japonci so sestrelili 101 sovražnikovo letalo ter poškodovali 28 nadaljnjih, medtem ko so sami izgubili samo 17 letal, število, ki je povzročil napad, označujejo kot izredno majhno. Iz nadaljnih poročil so ugotovili, da je izgubil sovražnik v petek, prvega dne napada, razen javljenih, še 27 letal, tako da je izgubil sovražnik v petek skupno 174 letal. Zaradi izgub prvega dne napada so bili napadi drugi dan občutno šibkejši. Cenijo, da je priletelo drugi dan približno 600 letal v nasprotju s 1000 letali prvega dne.

„Churchill mora iti!"

Ženeva, 19. febr. »Churchill mora iti! On ne more dokončati vojne, ker je neprimeren za ureditev miruje, pod tem naslovom je napisal politični tajnik neodvisne laburistične stranke Ferner Brochwey svoj članek v listu »New Leader«. Churchillove izjave o vojnem položaju, tako piše člankar, ne zadovoljujejo več onih narodov, ki so nezadovoljni z dogodki poslednjega časa. Pretekli teden je zagrabilo angleški narod tako razočaranje kot še nikdar v tej vojni. Narod je močno razočaran zaradi:

1. dolgega trajanja vojne. Spoznanje, da konca sovražnosti v Evropi sploh ni videti, je odstranilo upanje na konec vojne poleti 1945.

2. političnega spora med Anglijo, Zedinjenimi državami in Sovjetsko zvezo. Brockway je mnenja, da noben pameten človek ne verjame zagotovilom, da je »v glavnem vzeto« vse v najboljšem redu;

3. zaradi dogodkov v osvobojenih deželah. Churchill ne more odstraniti razočaranja, da je odgovoren za vse vojaške dogodke, torej tudi za vse udarce, ki jih je povzročil 16. december 1944. Če je Harold Laski rekel pred kratkim v nekem govoru, da Churchill ne sme biti ministrski predsednik po vojni, je neodvisna laburistična stranka s tem zadovoljna, gre pa še korak dalje in reče: »Churchillova politika je že dolgo nevarno ogražanje. Zaradi tega ne smemo čakati na konec vojne, predno zahtevamo njegov odstop.«

»Če bi uspelo premagati Nemčijo, bi bila vsa Evropa izgubljena«

Svetovno znani raziskovalec Sven Hedin o usodnem pomenu nemške borbe proti boljševizmu

Berlin, 17. febr. Dnevnik »Völkischer Beobachter« priobčuje intervju, ki ga je odobril Sven Hedin ob priliki svojega 80. rojstnega dne zastopniku lista. Sven Hedin je v intervjuju izjavil med drugim, da po njegovem mnenju ne bo možno premagati nemškega naroda. Okolnost, da se boji na tleh svoje domovine, pomeni ogromen izvir sil. Če bi jaltski sklepi postali resničnost, bi prisilili nemški narod njegovi sovražniki k suženjstvu za morda več generacij. Takšen »mir« bi pomenil latentno vojno stanje, stanje ponižanja, ki ga noben moški narod ne bi mogel vzdržati. Čim težje bi bile verige, toliko mogočnejša bi bila eksplozija. Cilj Sovjetske zveze je svetovna revolucija. Če bi uspelo premagati Nemčijo, bi bila vsa Evropa izgubljena in kmalu bi bila ura tudi Angliji. Oni, ki se ne pustijo podvreči, ne kapitulira nikoli. Če bi prenehalo biti srce Evrope, to je Nemčija, potem bo tudi duhovni pojem Evrope in s tem zapadne kulture uničen, pojem, ki je bil tisočletja nosilec svetovnega razvoja. Nemški narod je edini, ki ima moralno in fizično silo, da reši ne le sebe, ampak tudi vso Evropo pred brezupno zmedo in brezmejno bedo. Z nezlomljivo voljo in hvaležnostjo in občudovanjem bodo tisočletja zrla na nesmrtno usodo nemškega naroda kot na največje in najbolj junaško dejanje svetovne zgodovine.

•

Svetovno znani raziskovalec Azije dr. Sven Hedin praznuje 19. februarja, izredno čil, 80. letnico svojega rojstva. Jubilant se kljub svoji visoki starosti zelo zanima za dogodke sedanjosti ter preseneča vse s svojo živahnostjo in življenjsko silo. Sven Hedin je bil rojen leta 1865. v Stockholmu, študiral na univerzi v Upsali ter postal na univerzi v Halle leta 1892. doktor filozofije. On je častni doktor univerz Vratislave, Rostocka, Heidelberga, Berlina, Upsale, Oxforda in Cambridgeja. Svoje prvo potovanje proti Vzhodu, ki ga je vodilo v Perzijo, je nastopil leta 1885. Leta 1890. do 1891. je izvedel drugo ekspedicijo v Korasan in Turkestan. V letih 1893. do 1897. je bil zopet na potovanju, da bi dospel preko Pamirja v Peking. V letih 1899. do 1902. je vodil ekspedicijo iz Kašgarja skozi severnovzhodni Tibet, preprečkal je puščavo Gobi ter zaključil ekspedicijo v Indiji. V letih 1905. do 1909. je bil zopet v Perziji ter raziskal petrolejska področja Inde in Bramaputre, kakor tudi osrednje dele Tibeta. Leta 1927. je pričel skupno s kitajskimi, švedskimi in nemškimi učenjaki potovanje v Srednjo Azijo, da bi napravil meteorološka, arheološka in topografska raziskavanja. Pot jih je vodila zopet skozi puščavo Gobi do Edsin-Gola in preko Hamija v Urumči, pri čemer so bile osnovane ini opremljene stalne meteorološke postaje v Srednji Aziji. Na svojih številnih potovanjih je Sven Hedin mnogo doprinesel do raziskavanja Srednje Azije ter je o svojih različnih ekspedicijah napisal mnogo svetovno znanih knjig.

Nepreračunljivi izgledi za bodočnost

Ženeva, 16. febr. »Nikdar med vso vojno niso bili izgledi za bodočnost bolj nepreračunljivi kot sedaj,« piše George Glasgow v listu »Catholic Times«. Še pred enim letom so vsi upali, da bo, če bo dan znak »ogenj ustaviti« končno nastopilo za izmučeni svet odrešenje. Danes pa je to upanje pokopano pod razvalinami nemirne Evrope. Več ko tragični dogodki, ki so se odigravali v Grčiji, so simbolični za nesrečne razmere v vseh »osvobojenih« deželah. »Konec vojne ne bi prinesel tem na duši in na telesu težko zadetim narodom skoro nobene olajšave, ker za nic potem boj še nikakor ni končan, kajti takrat bi se ravno pripravljala ali vršila cela vrsta vojn, od čijih izidov bi bil nato odvisen njihov položaj. Te vojne vodijo komunisti in zato je povsem razumljivo, da se ljudje boljše »svetovne revolucije«, tega vedno za naskok pripravljenega zla, ki se danes potika po vojnih razvalinah. V sedanjem kaosu se čutijo komunisti varne in zaradi tega ne bi počakali na konec velike vojne in bi že pričeli novo vojno. V Poljski, Jugoslaviji, Grčiji, Bolgariji in Rumuniji se niti niso več trudili, da bi prikrili svojo strategijo pred očmi sveta.

Globoko razočaranje v Franciji

Ženeva, 18. febr. Globoko razočaranje in nezadovoljstvo golistične Francije nad komunikejem iz Jalte je prišlo do izraza na neki seji vlade, ki je potrdila instrukcije, ki bi naj bile poslane de Gaullovim veleposlanikom v Washingtonu, Londonu in Moskvi. V upadnih krogih zahtevajo izčrpne informacije ter si pridržujejo nadaljnje zaključke.

Kakor javlja agencija »Exchange« iz Pariza, namerava sprejeti de Gaulle povabilo na konferenco v San Franciscu samo pod pogojem, da bo dobil zadovoljivo razjasnitev točk, za katere je vprašal vlade v Moskvi, Washingtonu in Londonu.

Berlin, 18. febr. Kakor kolt so tudi ogorčeni boji na vzhodu, piše »Völkischer Beobachter« k trenutnemu položaju, vendar nosijo pečat faze med zbiranjem in velebitko. Sovjeti skušajo ustvariti novo bojno črto, ki ne bi bila tako neugodna kot prejšnja in ne bo potekala več vzdolž Odre, da bi s tem pomaknili naprej proti zapadu bojišče na srednjem delu. Branilci pa se s skrajno žilavostjo nadalje trudijo, da bi zadržali nasprotnika ter s tem pridobili na času za protizbiranje, ki z ozirom na obseg in pomen bodočega odločilnega boja ne more biti dokončano v par dnevih ali tednih. Bistveni faktor v vojaškem razmotrivanju trenutnega položaja vidi »Völkischer Beobachter« v dejstvu, da Nemčija ni prisiljena na obedve bojišči — zapadno in vzhodno — pošiljati enako močnih čet. Ugotovitev, da se more boriti Nemčija proti trem svetovnim silam je treba popraviti v toliko, da je nemškemu vodstvu tudi sedaj še možno zoperstaviti glavni del vojske samo enemu nasprotniku. V tem pa je tudi dragoceno pomožno sredstvo za razmotrivanje izgledov bodočih dogodkov v tej vojni.

Proces proti bolgarskim oficirjem

Bern, 18. febr. Kakor javlja švicarska poročevalska agencija iz Moskve, se vrši sedaj pred ljudskim sodiščem v Sofiji velika razprava proti 135 generalom in častnikom bivše bolgarske vojske, ki jih obtožujejo, da so ustanovili večje število partizanskih čet. Med obtoženimi so general Trifolov, Stcjanov, Lukaš, Hadži-Petrov, Dimitrov in Kiknikolov. Med generali sta dva bivša šefa generalnega štaba, poveljnik letalstva, armadni inspektor, poveljnik orožništva ter poveljnik bolgarskih čet v Macedoniji in Jugoslaviji.

Rabeljsko delo se začenja

Po Jalti je Stalin odvrgel krinko — Evropa bolj in bolj spoznava boljševiško nevarnost

Berlin, 18. febr. V svojem zlaganem komunikeju iz Jalte so skušali prikazati tri glavni vojni zločinci, kakor da bi bile usmerjene njihove politične akcije samo proti »napadalni militaristični Nemčiji«, ne pa pri ostalim »miroljubnim narodom«. Da pa Sovjeti resno nameravajo uničiti nemški narod, so medtem že pokazali. Tudi angleški list »News Week« poroča sedaj, da so pričeli boljševiki množično odpeljavati nemške civilne osebe kot prisilne delavce v notranjost Sovjetske zveze. Ta izjava s sovražne strani potrjuje ponovne nemške ugotovitve, da nima Stalin nič drugačnega cilja, kakor popolnoma zasužnjiti delazmožni del nemškega naroda, medtem ko bi naj bili Nemci, ki niso več sposobni za težka dela, kratki malo likvidirani s strelom v tilnik. Vsa poročila očividcev iz zasedenih nemških provinc dokazujejo, da židovsko-boljševiški politikanti v tem dizru nimajo nikakih obzirov.

Stalin je sedaj — po svoji diplomatski zmagi nad Anglijo in Zedinjenimi državami — odvrgel krinko. Sedaj mu ni več potrebno, da bi skrival svoje vražje namene. Svojim rabljem pusti, da divjajo, kakor se jim ljubi. O židovjalski diliki, ki jo vodi bivši general von Seydlitz in ki baje zastopa v Moskvi »nemško stvar«, ni niti več govora! Po moskovskih poročilih, objavljenih v listu »Neue Zürcher Zeitung«, smatrajo Sovjeti tako zvani Seydlitz-komitet samo kot sredstvo za pospešitev vojaškega razvoja. Tudi drugi nevtralni sovražni glasovi so že povsem jasno opozorili, da upravlja Kremelj obzirovanje vredno Seydlitzovega samo za agitacijske namene.

V ostalem pa postaja iz dneva v dan jasneje, d od sovjetskih žrlov nameravano uničenje naroda ne mislijo izvesti samo napram Nemčiji, marveč čim hitreje tudi napram ostalim narodom Evrope. Priča za to je londonska poljska vlada, čije predsednik Arciszewski neutrudno vsak dan znova protestira proti zaključkom konference v Jalti. Arciszewski je sovražnik Nemčije. On je pomagal izzvati to svetovno vojno. Tem pomembneje je, da izjavlja danes dobesedno: »Razmere na Poljskem so se poslabšale, odkar so odšli Nemci. Sovjeti ne priznavajo poljske civilne uprave, častnike in vojake poljske domovinske vojske so zaprli, deportirali in deloma ustrelili.«

S tem je gotovo nesumljiva priča potrdila nemško spoznanje, da je glavni sklep tajne konference v Jalti iztrebljenje Evrope, ki ga je zahteval Stalin in v katerega sta privolila Roosevelt in Churchill. Čim prej in čim jasneje bodo spoznali to dejstvo ne samo v Nemčiji, marveč tudi v ostalih deželah evropskega zapada, tem prej bo premagana ogromna nevarnost z vzhoda.

Množični umori, ropi, posilstva

Divjanje boljševiških vojakov na Madžarskem

Bratislava, 19. febr. DNB. O divjanju boljševikov na zasedenih ozemljih Madžarske, ki so bila medtem zopet osvobojena, so sedaj na razpolago uradna madžarska poročila, ki potrjujejo krvavi teror boljševiških hord.

Višji upravitelj tovarne cementa Salgator v Labatlanu, Imre Kereszty, je izjavil: 26. decembra 1944 zvečer je zasedla sovjetska pehota občino. Potem ko so se častniki in vojaki napili, so pričeli napati in pleniti. Nato so iskali po vasi žene in dekleta, ki so jih posilili. Stanovanja so vse prebrskali in razbili, vrednostne predmete, oblačila in živila pa zaplenili. Pri nekem ustreljenem sovjetskem nadporočniku so našli 50 zapestnih ur, na njegovem vratu pa veliko količino prstanov, zlatih verižic in drugega nakita.

Iz Doroga so odpeljali 200 ruadrjev ter poslali moške od 16. do 50. leta iz vse okolice na prisilno delo v rudnik. V Noszmelyju in Dunaalmasu so zbrali Sovjeti žene in dekleta v nekem taborišču, kjer so jih nato posilili; med temi dekleti so bile tudi 12—13 letne deklice. Več deklet so na o ustrelili. Dva dni pa ed odhodom so odpeljali vse za delo sposobne ljudi v Komorn. V gorah so potem našli 30 mož, ki so bili ustreljeni v tilnik, ter 25 oseb, čijih glave so bile razbite z lopatami in sekirami. V Bagothu in Ggyalli so boljševiki izropali vse prebivalce. Iz Szolnoka in Debreczena so odvelkli vsa živila, stroje, poljedelsko orodje in tisoče glav živine. Iz Nyiregyhaze javljajo, da so boljševiki pretepali bolnike in streljali na nje. Pijani sovjetski vojaki so napadli neko rodbino, i so jo z drugimi 12 ženami skrivala v kleti, ko so vdrli boljševiki v hlaj. Najprej si posilili neko 15 letno pohabljeno deklico in nato petkrat neko ženo. V kleti sosednje hiše so posilili tri sestre v starosti 14, 15 in 17 let, eno bolno in celo neko 80 letno ženo. Na cesti je odvlekel s seboj neki sovjetski častnik neko 6 letno deklico, o kateri ni bilo ničesar več slišati. V kleteh so morali možje gledati, kako so Sovjeti posiljevali žene. Mnogo žen je bilo inficiranih. Po ponovnem zavzetju kraje so našli pri nekem mrtvem sovjetskem vojaku 18 ur.

Nadalje javljajo, da so gnali sovjeti v Budimpešti med bojem pred seboj moške. Sovjetski vojni ujetniki so izjavili, da so jim zagotovili, da bo po zavzetju Budimpešte vojne konec in da se bo vsak lahko vrnil k svoji rodbini. Razen tega so lahko v Budimpešti, kjer je bilo mnogo zlata, srebra in nakita, mnogo ur in oblek ter drugega, kar si poželi srce, tri dni prosto ropali.

ODOBRENO

‚Žužemberk so naša pljuča'

„Brez njih ne moremo živeti — Izguba Žužemberka pomeni za nas tudi izgubo Suhe Krajine", izjavlja komandant komunistične „divizije"

Preteklo leto je bilo za naše domobranca jedi pomembnih uspehov. Z neutrudnimi akcijami jim je uspelo, da so povrnili red in mir v prostrane slovenske predele, ki so bili prej izpostavljeni stalnemu strahovanju po komunističnih krdelih. Danes se domobranci, lahko ponašajo, da so popolnoma pojistili Notranjsko in poleg tega tudi pretežni del Dolenjske. Posebno pomembne so bile akcije, ki so jih izvršili v namenu, da presečejo komunistom pot iz Štajerske v Ljubljansko pokrajino. S tem so občutno ohromili komunistični delavnost na osrednjem področju Dolenjske.

Razumljivo je, da so komunisti zaradi tega silni besni in poskušajo na vse načine, da bi si zopet priborili izgubljene postojanke in s tem omogočili ponoven dotok človeškega materiala iz Štajerske na Dolenjsko. Posebno bodeča trna v peti sta jim dve domobranski postojanki Žužemberk ter Občine, poleg tega pa tudi Štatinja vas in Dvor. Sam komandant tolovajsko »XVIII. divizije je izjavil: »Žužemberk so naša pljuča; brez njih ne moremo živeti. Tam imamo svoje križišče. Izguba Žužemberka pomeni za nas tudi izgubo Suhe Krajine« Grožnje, ki jih sporočajo domobrancem in prebivalstvu, so jako hude: obljubljajo, da bodo Žužemberk, Štatinja vas in Dvor popolnoma požgali, čim bi se jim posrečilo pregnati domobrance. Domobranci pa so na tem področju trdno odločni ne mislijo na to, da bi navedene postojanke predali. To svojo trdno odločitev komunistom tudi stalno dokazujejo s takšnimi akcijami proti krdelom, ki jih pot še zanese v ta predel.

Med glavne velike uspehe, ki so jih imeli domobranci v prvi polovici februarja, spada v prvi vrsti gotovo uspeh velikološke domobranske skupine. Ta se je nahajala v akciji na svojem področju v dneh od 1. do 7. t. m. Tekom akcij je bilo naštetih 105 mrtvih tolovajev, 39 pa so jih domobranci ujeli. Med padlimi se nahaja komandant 2. bataljona X. tolovajske brigade Franc Kučman, poleg njega pa sta padla tudi dva politkomisarja in en komunistični »nadporočnik«. Domobranci, ki so imeli le neznatne žrtve — padli so 3, ranjena pa sta bila 2 — so zaplenili tudi veliko količino orožja in drugega materiala.

Zelo uspešna je bila pri teh akcijah tudi domobranska artilerija velikolaške skupine. Dne 4. t. m. je zabeležila med ostalimi uspešnimi pogodki tudi direktni pogodek v štab »XVIII. divizije«. Ob tej priliki so padli štirje tolovajski »štabni oficirji«.

Lep primer borbene odločnosti so edinice pokazale tudi pri Smihelu, kjer so se enakki razvijale borbe. Komunisti so hoteli pri tem kraju prekoračiti na svojem begu Krko. V ta namen so njih pionirji zgradili zasilen most. Domobranske edinice pa so hotele tolovajem nice dopustiti. Izvedle so z ročnimi granatami jurišni napad, so razbile, tolovaje pa razpršile na vse strani.

Tudi šentviška Menčaninova skupina v preteklih dneh ni miroval. Izvedla je več manjših patruljnih akcij, med katerimi je bila najuspešnejša ona na Jami, kjer je patrulja zajela 9 mož »komande mesta« Trebnje. Poleg tega so patrulje v teku ostalih svojih akcij zajele še 7 komunistov, enega pa ustrelile.

Uspehe je imela tudi udarna skupina majorja Rupnika, ki je bila v akciji od 8. do 10. t. m. V vasi Matuljek je neka četa te skupine pobila poveljnika tolovajskega bataljona Franca Anžlovarja ter tri nadaljnje komuniste. Neka druga četa Rupnikove skupine je v Poljanah razbila celotno tolovajsko edinico. Ob tej priliki sta bila ubita en tolovajski četni komandir in en politkomisar, ujetih pa je bilo šest komunistk — »čbveščevalk. Na podlagi zaplenjenega materiala je bila odkrita vsa obveščevalna mreža okrožja Rakek-Martinjak-Žiri-vnica-Jezero.

Vedno češča so spet tudi poročila o ropanjih komunističnih edinic na vseh straneh. V sredo, 7. t. m., so se pojavili komunisti v manjši skupini na Zapiani. V gostilni pri Mesecu je 15 »osvoboditeljev« pokradlo gostilničarju ves denar, pri njegovem bratu, pri katerem so se tudi oglasili, pa so pobrali vse meso, ki so ga našli. Manjši komunistični oddelki so se ves teden pojavljali in kar po vrsti ropali tudi razne drazile, ki niso pod nobeno domobranskih edinic. Prebivalstvo je zaradi tega silno ogorčeno, a tudi obupano.

V Podkraju v vrhniškem okrožju se je 6. t. m. pojavila na svojem roparskem pohodu »bizoviška brigada«. Ob tej priliki je popolnoma izropala 8 družin. Komunisti so 10. t. m. ropali tudi v Ambrusu. Bilo jih je okoli 40. Živino in živež so ropali tudi v Globokem.

Iz Stične poročajo, da je zaslužena kazen doletela znanega komunističnega obveščevalca Jožeta Zorca. Človek, ki je prebivalstvu pripravil nemalo trpljenja in preganjanja s strani tolovajev, je te dni padel v Zagrebu.

Avtomobilska nesreča se je primerila 15-letnemu učencu Walterju Dörtschu ob Vrbskem jezeru. Fant se je hotel vožnji izogniti, zaradi poledice pa je padel po tleh ter je prišel neravnost pod kolesa avtomobila, ki ga je tako poškodoval, da so ga morali odpeljati v celovško bolnišnico.

IZ LJUBLJANE

— **Nova grobova.** V visoki starosti 76 let je umrla upokojenka tobačne tovarne ga. Marija Bajda. Pogreb bo v torek ob pol 7. iz hiše žalosti, Hruševska cesta 4, na Štepanjsko pokopališče. — Za vedno je zatisnil svojega g. Albin Tibel. — Pokojnik naj bo ohranjen lep spomin, užalostenim svojcem pa izrekamo naše iskrene sožalje.

— **Delo Slovenskega Rdečega križa** je bilo tudi izredno uspešno. Samo gospodarski oddelek je korisnim izdal za beguncе 170 moških srajc in 670 spodnjih hlač. Pokrajinskemu direktoriju, sanitetnemu oddelku Slovenskega domobranstva in nekaterim drugim ustanovam pa je razdelil 336 odej, 280 rjuh, 690 slamnih vreč, 137 blazin, 26 zvezov za blazine, 166 srajc, 158 spodnjih hlač, 40 brisač, 24 parov rokavic, 14 posteljnih in modrcev ter 28 posteljnih pregrinjal. Pri akciji je izdal 4 kovčege z medicinamenti, obveznim materialom, institutom in raznimi drugimi predmeti za sestavo ambulant. Razen tega je za isti namen pripravil sanitetni vagon, kjer je nudili prvo pomoč v 192 primerih. Prejšnje leto je gospodarski oddelek, ki mu je poverjen tudi skrb za nabavo sanitetnega materiala in zdravil, izdal v ta namen 411.579 lir.

— Na velikem pogorišču Ravnikarjeve lesne industrije v Linhartovi ulici, ki si ga je v teku nedelje ogledalo mnogo ljudi, so delavci v ponedeljek zarana začeli razkopavati ruševine. Podjetje je zadnji čas zaposlovalo okrog 60 delavcev. Ustanovljeno je bilo leta 1914 in ga je marljivi podjetnik postopno razvijal, še zlasti po koncu prve svetovne vojne. Kakor smo zabeležili je škoda milijonska, lastnik sam jo ceni približno 3 milijone lir, medtem ko je zavarovalnina v primeri s škodo skoraj nemalna, znaša le 270.000 lir. Zidar Alojzij Dimec, ki je našel smrt v plamenih, bo jutri, v torek, ob devetih dopoldne poromal k večnemu počitku. Zogigenci ostanki so bili prepeljani na žale, krsta počiva v kapelici sv. Janeža. Pokojnik je bil samec. Doma iz Trzina pri Domžalah, rojen 1911. Svojci so bili o njegovi smrti obveščeni. Prejšnja leta je bil Alojzij Dimec kot priden zidar zaposlen pri sinu g. industrijca Franca Ravnikarja, ki je stavbenik. Zadnje leto pa je bil od delovne službe dodeljen Ravnikarjevi lesni industriji. Tu je imel že leto dni svojo sobico, v kateri jo zdaj našel tako žalostno smrt.

— Darovali so: za stare in nemogle v mestnem zavetišču v Japljevi ulici rodbino Hanuš-Krofta, ga Vlasta Šenk in g. dr. inž. Miloš Krofta 500 lir v počastitev spomina pok. g. dr. Otona Krofta; Ljubljanska kreditna banka v počastitev spomina pok. svojega uradnika g. Ivana Stimečka 500 lir; pivovarna Union, stalna dobrotnica mestnih revežev, pa v počastitev spomina podpredsednika g. Josipa Luckmanna 5000 lir, nadalje v isti namen stanovalci hiše Gosposvetska cesta 4 namesto venca na grob pok. Ane Mazi 500 lir; v počastitev spomina pok. g. Josipine Adamič iz Domžal skladu za slepo mladino gospa Hanka Knez 200 lir in obitelj Lenščak namesto venca na grob pok. Zore Predovič 300 lir, namesto venca na grob pok. dr. Katinke Furlanove in pok. Rozi Karis istemu skladu g. Tilka dr. Natlova 200 lir; kot posporo slepim otrokom pa ga. Marija Adrian 100 lir; v počastitev spomina pok. Franje Lukanove Marija Tavčarjeva 150 lir za Društvo slepih.

— Novi eno-, dvo-, trimesečni strojepisni tečaji se pričenjajo 20., 21., 22. februarja. Praktično znanje, koristno vsakomur sedaj in v bodoče. Za dogovorno. Vpisovanje, informacije: »Christof« trgovski učni zavod«, Domobranska cesta 15.

— Izšla je knjiga »V službi domovine«. Zelo zanimiva. Stane 10 lir. Dobi se v knjigarnah.

Z Gorenjskega

V Kranju je umrla 82-letna Terezija Gomzi, roj. Plber. Pokopali so jo 12. februarja na domačem pokopališču. Za pokojnico žalujejo hčeri Olga in Breda Kristan ter zet Mili Kristan.

S Koroškega

Znižanje pristojbin v hotelskih obratih. V Celovcu je izšel odlok, ki odreja, da se morajo zaradi neogrevanja hotelskih sob znižati pristojbine v prenočišču, in sicer se odbije od osnovne cene za najeto sobo v hotelu, kjer se ne kuri zaradi štedinje s premogom, 30 pfenigov, v primerih, ko ni na razpolago tople vode, pa še 10 pf.

Nov dom za dekleta. V Celovcu so pred kratkim odprli nov dom za dekleta. S tem je bilo ustreženo mnogim staršem, ki so želeli, da bi dobile njih hčere skupno streho in oskrbo. Novi dom se nahaja v prostorih bivšega otroškega vrtca v Mössingerjevi ulici. V domu je poskrbljeno tudi za razvedrilo mladine, kajti dekleta po opravljenih dnevnih delih prepevajo, rajajo in vprizarjajo razne igre.

Uveljavljenje novih mezdnih ureditev

Vrhovni komisar za operacijsko področje »Jadransko primorje« je izdal 20 mezdnih ureditev ter stopijo nove mezde in ostali delovni pogoji v veljavo z različnimi datumi in sicer:

1. s 1. IX. 1944 za nameščence in 1. mezdnim tednom v septembru 1944 za delavce in vajence v sledečih strokah:
a) opekarska industrija in obrt,
b) industrija in obrt predelovanja lesa,
c) mlini in obrati za izdelovanje jedilnega olja,
č) obrati za obdelovanje naravn. kamna,
d) železarska, kovinarska in elektrotehnična industrija in obrt;

2. s 1. I. 1945. odn. prvim mezdnim tednom v januarju za sledeče stroke:
a) kemično industrijo,
b) rudarstvo,
c) oblečilno industrijo in obrt,
č) stavbno stroko,
d) tiskarsko in knjigovško obrt in industrijo,
e) živilsko industrijo in obrt,
f) industrijo cementa in obrt,
g) fino keramično industrijo,
h) predilnice svile,
i) izdelovanje ribjih, zelenjadnih, sadnih in drugih surovih konzerv,
j) predelava papirja, kartona, celuloze,
k) sušilnice tobaka,
l) prometna podjetja (avtobusni promet, cestna železnica);

3. s 1. II. 1946. odn. prvim mezdnim tednom v februarju pa za:
a) elektrarne, plinarne in vodovodi,
b) kemične čistilnice, likalnice in pralnice perila in oblek.

Vsa pojasnila glede višine novih mezd ter ostalih delovnih pogojev prejmejo prizadeti delojemalci pri Pokrajinski delavski zvezi in njenih oddelkih v Ljubljani, Miklošičeva cesta 22.

BELEŽNICA

KOLEDAR

Torek, 20. februarja: Aleksander.

DEŽURNE LEKARNE

Danes: Mr. Bakarčić, Sv. Jakoba trg 9; Ramor, Miklošičeva cesta 24; Murnajer, Sv. Petra ces. 78.

Zatemnitev od 18.25 do 6.40.

DRŽAVNO GLEDALIŠČE

OPERA

Torek, 20. februarja ob 16.30 dramska predstava: Poslednji mož. Red D.

Sreda, 21. februarja ob 16.30 operna predstava: Manon. Red B.

Fr. Ks. Svoboda: »Poslednji mož«. Vesoloigra v treh dejanjih. Režiranje Fr. Govekar. — Osebe: Peterlin, bivši poveljnik — Cesar; Peterlinka — Nablocka; Helena, Zdenka in Jarodav, njuni otroci — Razbergajeva, V. Juvanova in Verdonik; dr. Gaberšček — Gorinšek; inž. Sodar — Nakrst; Tončka Kavčič, gimnazijska — Svetelova; Barica, služkinja pri Peterlinovih — Mazovčeva; vojak — Ramšak. Godi se v večjem mestu okrog 1910. Režiser prof. O. Šest.

Oddajališča skupina Jadransko Primorje

RADIO LJUBLJANA

TOREK, 20. FEBRUARJA

7.00—7.10: Poročila v nemščini. 7.10—9.00: Jutranji koncert. Vmes od 7.30—7.40 poročila v slovenščini. 9.00—9.10: Poročila v nemščini. 12.00 do 12.20: Napoved sporeda, nato opoldanski koncert. 12.20—13.45: Poročila v nemščini, poročilo o poplavah in poročila v slovenščini. 12.45—14.00: Koncert za razvedrilo. Radijski orkester vodi D. M. Štijanec. 14.00—14.10: Poročila v nemščini. 14.10 do 15.00: Vaška godba in Branka Šturger — sopran, spremljata Stanko August — harmonika in Franc Skalič — kitara. 15.00—17.00: Osrednji nemški spored (prenos). 17.00—17.15: Poročila v nemščini in slovenščini. 17.15—17.45: Slovenska ljudska oddaja. 17.45—18.00: Zdravniška ura. Dr. Henrik Heferle: Vloga kratkih valov pri zdravljenju notranjih bolezni. 18.00—20.00: Prenos iz velike unionske dvorane: VI. simfonični koncert pomnoženega radijskega orkestra, vodi D. M. Štijanec. Vmes približno ob 19.00: poročila v slovenščini. 20.00—20.15: Poročila v nemščini. 20.15—21.00: Od srca do srca. Izvajajo: Trude Kallner in N. Schlögen-Taurman — recitacije, A. Dermelj — violina, Adolf Zupano — cello in M. Lipovšek — klavir. 21.00—22.00: Dunaj pozdravlja Ljubljano. 22.00—22.15: Poročila v nemščini in napoved sporeda. 22.15—23.00: Plesni orkester, vodi Marjan Vodopivec. 23.00—24.00: Glasba pred polnočjo (prenos).

OBVESTILA „PREVODA"

DELITEV MOKE NOSEČIM ŽENAM

Noseče žene dobijo na dodatno živilsko nakaznico »N« za februar samo pri svojem stalnem trgovcu na prvih 15 dnevnih odrezkov skupno 1.860 g enotne moke in 12 g kvaša.

DELITEV RACIONIRANIH ŽIVIL ZA FEBRUAR V PODEŽELSKIH OBČINAH

Potrošniki, ki prebivajo izven občine Ljubljana, prejmejo pri svojem stalnem trgovcu racionirana živila za mesec februar po naslednjih določilih:

A. V občinah Ježica in Polje:

1. Na osnovno živilsko nakaznico (ena pretiskana vijoličasta črta):
1000 g riža in 1000 g fižola skupno na prvih 20 dnevnih odrezkov za riž-testenine (z datumi od 1. do 20. februarja;
250 g sladkorja skupno na vse odrezke za sladkor
180 g zaseke skupno na prvih 21 dnevnih odrezkov za maščobe (z datumi od 1. do 21. februarja;
1 del olja skupno na 6 številčnih odrezkov »Feb-1« do »Feb-6«;
250 g soli skupno na oba odrezka za sol;
80 g kvasa skupno na oba odrezka za kvas (ta dva odrezka so prejeli samo pridelovalci krušnih žit);
2.5 dcl kisa na odrezek »Feb-21«;
125 g kavnega nadomestka na odrezek »Feb-24«;
150 g trdega sira (parmezana) na odrezek »Feb-27«;
2 škatlici vžigalic na odrezek »Feb-36«;
75 g pralnega mila skupno na oba odrezka za milo.

2. Na dodatno živilsko nakaznico DoMa (za otroke do 3 let), (z eno pretiskano rumenkasto črto):
250 g sladkorja na odrezek »Mlad. a 102« in
500 g marmelade na odrezek »Mlad. a 401«.

3. Na dodatno živilsko nakaznico DoMb (za otroke od 4. do 9. leta starosti), (z eno pretiskano rumenkasto črto):
500 g marmelade na odrezek »Mlad. b 401«.

4. Na dodatno živilsko nakaznico DoMc (za mladino od 10. do 18. leta starosti), (z eno pretiskano rumenkasto črto):
500 g marmelade na odrezek »Mlad. c 401«.

B. V vseh ostalih podeželskih občinah:

1. Na osnovno živilsko nakaznico (z dvema pretiskanima vijoličastima črtama):
1000 g riža skupno na prvih 14 dnevnih odrezkov za riž-testenine z datumi od 1. do 14. februarja);
250 g sladkorja skupna na vseh 10 odrezkov za sladkor;
180 g zaseke skupno na prvih 21 dnevnih odrezkov za maščobe (z datumi od 1. do 21. febr.);
1 del olja skupno na prvih šest številčnih odrezkov »Feb-1« do »Feb-6«;
80 g kvasa skupno na oba odrezka za kvas, ki so jih prejeli samo pridelovalci krušnih žit;
200 g soli skupno na oba odrezka za sol;
125 g kavnega nadomestka na odrezek »Feb-24«;
75 g pralnega mila skupno na oba odrezka za milo;
2 škatlici vžigalic na odrezek »Feb-21«.

2. Na dodatno živilsko nakaznico DoMa (za otroke do 3 let starosti), (z dvema pretiskanima rumenkastima črtama):
250 g sladkorja na odrezek »Mlad. a 102«.

Delitev moke in testenin na osnovno živilsko nakaznico ter delitev živil na ostale dodatne živilske nakaznice bo objavljena naknadno v časnikih odnosno z okrožnico.

Denar v stranišču

bi morda še ne bil izgubljen, če bi visel na žebljičku za higijenski papir. Toda zanj ni rešitve, če ga voda odnese v kanal. Ravnateljstvo mestnega vodovoda je na podlagi skrbnih proučevanj in statistike ugotovilo, da zaradi pokvarjenih naprav v straniščih izteče na leto 1 milijon m³ vode neizrabljeno, torej preveč. Ta množina vode stane 1.200.000 lir. Za črpanje te vode v rezervoar se porabi 1.000 ton premoga, kar bi zadostovalo 400 do 500 družinam za kurjavo vse leto.

Zato: Boj POTRATI.

Bert Oddmann: 3

NE SAMO ZA ZLATO

Roman

»Zdaj ne govorim o Wellencampu, temveč o dekletu.«

Za drobec sekunde je zdrknil po Barayevem zagorelem obrazu smehljaj.

»Od sile hudo se je prestrašila, Peter. Da bi bila nepristopna, pač ni moči reči. Meni se je zdelo kar prijazna.«

Tedaj bi jo bil moral povabiti za drevi, da nama razkaže Hamburg.«

Baray je potrnil krožnik od sebe. Povabil! Take pustolovščine mu niso hodila na misel. Zdaj je šlo za vse. Pa da bi moral rušiti meter debele zidove — treba je bilo doseči cilj!

Wellencamp je imel prav. Njegova odklonitev je bila upravičena. Da, Baray je bil pošten proti samemu sebi. Veselilo ga je pa vendarle, da se je bil seznanil s tem možem.

Pečenka je prišla. Baray je jedel brez slasti. Zakaj jima Hela Dranstädtova ni bila odgovorila? Kaj ji je bilo očetove usode tako malo mar? Ali morebiti še ni imela pisma v rokah? Je bila nemara odpotovala?

Nemir se je ga je polastil.

Položil je servijeto na mizo in vstal.

»Ne zameri, Peter, a gledati moram, da pridem nekako do nje. Morda je takrat dobila kako poročilo, kdo pa ve? Utegnila bi nama močno pomagati naprej.«

»Ali — za čertt ure vendar tudi ne gre.«

»Potem pridem semkaj — ali pa te poklečem po telefonu. Kar mirno jej. Jaz ne bi spravil vase niti grižljaja več.«

*

Hela Darmstädt je stanovala v Poljski ulici. Toda nihče ni prišel odpirat, ko je Baray pozvonil pri njenih vratih. Izza mrežice v nabiralniku se je lesketalo nekaj belega.

Pa menda ne njegovo pismo?

Najbrže.

Aleksander Baray ni vedel, kaj naj stori. Najbolje bi morda bilo, vprašati koga v hiši, ali je Hela Darmstädtova v Hamburgu ali ni. Če je ni tu, se mora pač peljati za njo. Samo časa ne ame več zapravljati.

Še enkrat je poskusil srečo. V stanovanju se je oglasil zvonec. Zapel je tako mehko, da bi se bil moral mrtvec zbuditi. Toda zgodilo se ni nič, nikogar ni bilo na spregled.

Ko je začul, da prihaja nekdo po stopnicah, se je Baray obrnil in hote odšel. Toda na prvem ovinku je obstal kakor prikovan, kajti dekle, ki se je mahoma pokazalo pred njim, je bila ista oseba kakor ona, ki se je bil pred nekaj urami pri Wellencampu tako nenadno zaletel vanjo.

»Ne, taka reč!« je vzkliknil.

Hela Dranstädtova je zastrmela vanj.

»Izvolite?« je začudeno vprašala. Nato pa je tudi ona spoznala moža in se ni niti malce potrudila, da bi skrila svoje presenečenje.

»Ste vi gospodična Dranstädtova?«

»Seveda.« Obstala je na polovici stopnic, tako da je gledala kvišku proti njemu. Sum jo je obhajal. »Menda niste naključno prišli semkaj — kaj?«

»Bogme da ne.« Baray se je mahoma zasmejal. »A tako, kakor na hitro zvenita, tudi ni bilo.«

»Kaj pa mislim?«

»Ne vem.« Baray se je mahoma zasmejal. »Vem samo toliko, da me boste imenovali lažnivca, če vam rečem, da moram nujno govoriti z vami.«

Hela mu je pazljivo gledala v obraz. Kaj naj napravi z njim? Je mar čakal pred pisarniško stavbo in se prilizal za njo? A kako bi mogel biti v danem primeru prvi tu?

»Ne, tako zlepa si te stvari ni mogla razložiti.

MALI OGLASI

Samopostrežba

OSEBO starejšo, z znanjem nemščine, iščem za vodstvo pri sami gospe. Delo lahko. Naslov v Juriju. 3846-1a

ISNAŽELKO s poštenim znakom, od 8. do 11. dnevno in peak popoldan, iščemo za takoj. Naslov v Juriju. 3849-1a

PERICO pošteno, mlajšo, za en dan tedensko, iščem za takoj. Naslov v Juriju. 3850-1a

SOBARICO pridno in poštено, takoj sprejmem. Naslov v Juriju. 3374-1a

GOSPOD, POMOČNICO pridno, pošteno, z dolgoletnimi spričevali, za vsa dela, iščem. Zglasiti se od 9. do 12. Naslov v Juriju. 3888-1a

POSTREŽNICO vajeno samostojnega dela, sprejmem takoj. Oskrba v hiši. Zaloška 187/a. 3903-1a

FRIZERKO, samostojno, takoj sprejme proti plači, Korun Ivan, Sv. Petra 19. 3917-1a

DEKLE (sobarico), vešto šivanja in popravljanja, takoj sprejmem. Kajfež, Floriјanska 4. 3911-1a

SLUGO sprejme specijalna trgovina v sredini mesta. Naslov v Juriju. 3935-1a

Služba išče

URADNIK vešč pisarniških del, opravlja obvezne službe, obvlada perfektno nemščino, dober risar, išče primerne zaposlitve. Ponudbe Juriju pod »Veten in marijiv«. 3664-1

ŽENSKA starejša, bivša trgovka in gostilničarka, ki zna kroji, šivati in lapo lepati, sprejme vsako žensko primerno delo. Naslov v Juriju. 3815-1

Razno

POUK enotnozvočki, violino, nemško, tambure in klavir ima izurjena učiteljica. Naslov v Juriju. 3813-3

ŠIVILJO na dom, sprejmem. Tavčarjeva 11/II desno. 3869-6

PERILO (sobarico), vešto šivanja in popravljanja, takoj sprejmem. Kajfež, Floriјanska 4. 3911-1a

Prodaja

2 LISICI, novi, modri (Blaufuchs), prodam. — Ogled od 8. do 14. Breg 14/III. 3856-6

PLAŠČ črn, damski, spomladanski, skoro nov, predvojno blago, kupim za komplet servis za 6 oseb, prodam sv. zamenjam. Ogled samo dopoldne. Naslov v Juriju. 3833-6

ČEVLJE moške, skoraj nove, št. 43 in 2 kub. m drv, zamenjam ali prodam. Polanja ga v poletnih mesecih Hotela Ilirija, Sv. Petra cesta. 3838-6

2 KOLESI modki in radio »Philips«, uvožena prodam. Merkur, Puhar-jeva 6. 3785-6

RADIOAPARATA 2 dobra, prodam. Vič, Šolsko drev. 82. 3805-6

SVILO črno, predvojno za obleko in volnico, prodam. Mandelc, Škofja 6. Ogled dopoldne. 3809-6

KONJA črnega, 2½ let starega, prodam. Pojskrijeg, Poljanska je 53, dvorišče. 3863-6

2 ŽIMNICI na vzmeteh, skoraj novi in čisti, prodam. Naslov v Juriju. 3862-6

POLČEVLJE moške, črne, fine, šivno, št. 40, prodam. — Ogled pri Kunstlju, Vodovodna 46. 3868-6

GARNITURO salonske, z mizico in 4 stoli ter knjižno omaro starejše oblike, prodam. Ogled od 5. do 6. Naslov v Juriju. 3852-6

OBLEKO sivo, smučarske, šivano damsko obleko za srednjo postavo, pomladni dežni kostum za manjšo postavo in moške rjave poletne čevlje št. 40—41, prodam. Stroškarjeva 4/I, desno. 3855-6

GOJZERICE zmrdke in zimnice za otroško posteljo, prodam. Tomšičeva 4/I. 3858-6

JEDILNO OLJE oz. dimato mešanico ali lihno sami pripravite z Anisam prekkom. Dravecija Anton Kane, Zidovnikova ul. 1. 3294-6

PLAŠČ črn, damski, zimski, volnen, zelo dobro ohranjen, prodam ali zamenjam. Naslov v Juriju. 3341-6

PUH peče ter čisti cvrtje, 7 oseb, prodam. Vodovodna 6. I/II. levo. 3883-6

HARMONIKO klavirsko, na 36 basov, srednje velико, zamenjam »Elite«, prodam. Ogled od 10. do 12. Naslov v Juriju. 3884-6

LIMONO V ČAJU dobro nadomešča limonin ekstrakt Citrol. Steklenička zadošča za 5 litrov sokov. Drogerija Anton Kane, Zidovnikova ul. 1. 3396-6

PISALNI STROJ znamke »Underwood«, dobro ohranjen, prodam. Naslov v Juriju. 3879-6

STENSKO URO in moško žensko kolo ugodno zamenja kadilec. Naslov v Juriju. 3899-6

PFLUCK-HARTTUNG: »Svetina« gradovinar, dobro ohranjena, 5 zvezkov, prodam najboljšemu ponudniku. — Ponudbe Juriju pod »Hartung«. 3907-6

SUKNJO moško, črno, »Marengo«, za srednjo postavo, ugodno prodam. Naslov v Juriju. 3908-6

BLAGO novo, za nahrbtnik (potovalno zavijanje), prodam. Naslov v Juriju. 3909-6

ŠKORNJE št. 41, gumijaste, prodam. Ogled od 8. do 10. Naslov v Juriju. 3910-6

VOZIČEK globok in sportni, predvojno, blago, dobro ohranjeno, prodam. Naslov v Juriju. 3898-6

GOJZERJE št. 38, prodam. Naslov v Juriju. 3897-6

RADIOAPARAT znamke »Jedka«, 6-cevni, ugodno prodam. Naslov v Juriju. 3896-6

KOŽE rjave, za plošče, prodam, sv. tudi narediim. Kunst Lipušek, Fleška 12/III. 3913-6

JEDILNICO kompletno, prodam. Fleška 39/I, levo. 3914-6

Kupim

ZNAMKE kompl. zbirko ali posamezne partije, kupim. Ponudbe Juriju pod »Znamke«. 3607-7

SLOV. KNJIGE dobre, kupim. Ponudbe Juriju pod »Bibliofil«. 3603-7

ZNAMKE posamezne, boljše ali večje partije, kupim. V prvi vrsti Cerna. Ponudbe na Juriju pod »Pladam takoj«. 2603-7

KNJIGE Modre ptice in Hrana, kakor tudi ostale slovenske knjige, kupuje Akademska knjižnica, Hotel Slon. 3632-7-D

KNJIGE dobro ohranjene slovenske — in samo novejše nemške — kupuje knjigarna Zuzek, prehod nebotičnika. J 436 M 7

LJUBLJ. ZVON tudi posamezne letnike in mesečnike, kupim. Ponudbe Juriju pod »Lj. Zvon«. 3608-7

MUF perilnik, lep, dobro ohranjen, velik, kupim. Ponudbe Juriju pod »Perilnik«. 3585-7

SV. PISMO kupim. Ponudbe Juriju pod »Sv. Pismo«. 3586-7

KOLO moško in pisalni stroj, kupim. Ponudbe Juriju pod »Ohranjeno«. 3629-7

SNEŽKE otroške z nizko peto št. 35—37 kupim. Ponudbe Juriju pod »Nizka peta«. 3590-7

VOZIČEK otroški, globok ali športni, kupim. Ponudbe Juriju pod »Športni«. 3628-7

ČEVELJČKE dobro ohranjene, rjave ali sandale za šestletno punčko, kupim. Ponudbe Juriju pod »Čevljčki«. 3625-7

FOTOAPARATE stalno kupuje Parfumerija Verne, palača Bata. 3589-7

ČEVELJČKE otroške, št. 25, kupim. Ponudbe V Juriju pod »Otroški čevljčki«. 3586-7

KOLO žensko, novo ali malo rabljeno, kupim za primerno ceno. Ponudbe Juriju pod »Nov ženski kolo«. 3867-7

DINAMOSVETILKO za kolo, kupim. Ponudbe Juriju pod »Svetilka«. 3851-7

GARNITURO kompletno, za novoselitev, kupim ali zamenjam za prvovrstno. Ponudbe Juriju pod »Novoselitev«. 3852-7

OBLEKO moško, sivo, in lepe škornje, prodam. Naslov v Juriju. 3891-7

BLAGO s podlogo, za moški ornitot, nabavo je tudi že rabljeno, kupim. Ponudbe Juriju pod »Trenčkot«. 3892-7

KOMPRESOR majhen, z elektromotorjem, kupim. Josip Ovsenek, Zagrajska 9. 3893-7

PLAŠČ sv. dobro ohranjen, spomladanski ali blago, kupim. Ponudbe Juriju pod »Predvojno«. 3844-7

KNJIGE: Kelemina Jakob, Bajke in pripovedke slovenskega ljudstva, Möderndorfer V.: Koralka narodne pripovedke, Koroška narodne pripovedke in pesmi, takoj kupim. Petrinkova ul. 16/II. 3843-7

GALOŠE moške, št. 29, 30, kupim. Ponudbe Juriju pod »Galoše takoj«. 3881-7

ZEMLJEPIS Evrope za II. raz. gimnazije, kupim ali zamenjam. Polana, Fleška 14/I. 3886-7

SMREKOVE DESKE, debelina 25 do 50 mm, kupim. Plačam polovico s protivrednostjo. Ponudbe Juriju pod »Smreka«. 3896-7

MORSKO TRAVO kupim. Ponudbe Juriju pod »Trava«. 3877-7

GALICO in živoplo, kupim takoj ali zamenjam za protivrednost. Ponudbe Juriju pod »Modras«. 3904-7

PREPROGO perzijsko, dobro ohranjeno, manjšo ali večjo, kupim. — Ponudbe Juriju pod »Tujeno«. 3905-7

VOZIČEK lep, otroški, globok, kupim. Ponudbe Juriju pod »Takoj kupim«. 3872-7

KAUČ dobro ohranjen, kupim. Naslov v Juriju. 3916-7

KOŽUH damski, temnejši, večji, kupim. Ponudbe Juriju pod »Bradbenc«. 3899-7

2 PERNICI en. eno ali par (ruh), kupim ali zamenjam. Ponudbe Juriju pod »Snažno«. 3900-7

PALICE ribiške, dobro ohranjene, kupim. Naslov v Juriju. 3918-7

Zamenjava

JABOLKA 10 do 20 kg, kupim ali zamenjam za blago. Ponudbe Juriju pod »Moške srajce«. 3817-8-D

OBLEKO MOŠKO črno, popolnoma novo, predvojno blago, zamenjam delno za protivrednost, delno za denar. Naslov v Juriju. 3776-8

ČEVLJE št. 40, nove, ženske, ter nov, moški plašč, zamenjam za protivrednost. Naslov v Juriju. 3334-8

RJUHE kupne nove in druge stvari, vse predvojno, zamenjam za protivrednost. Naslov v Juriju. 3803-8

ČEVLJE št. 43, nizke, lepo uujeno cigarettno kabico (doso) in Siemensov manjši telefonski aparat, zamenja kdilec. Naslov v Juriju. 3791-8-D

VOZIČEK globok, zamenjam za športnega. — Ogled Galesova 10, Klemenčič. 3812-8

OVES zamenjam za dobro fižolo ali sprodeno volno. Naslov v Juriju. 3814-8

2 MOŠKI SRAJCI, čemažno spalno srajco, predvojno blago. Zamenjam za protivrednost. Samo dopoldne. Naslov v Juriju. 3857-8

KREDENCO skoraj novo, kuhinjski in veliko mizo, zamenjam za kurivo. Naslov v Juriju. 3847-8

LINOLEJ in kuh. posodo zamenjam za pohištvo. Podlimbarska 27. 3862-8

PRIVATIVREDNOST dam za blago za gospodinjski plašč sive ali bledosinje barve. Ponudbe Juriju pod »Dobro in lepo«. 3865-8

DRVA zamenjam za nov moški klobuk. Ponudbe Juriju pod »Št. 54-55«. 3887-8

KURIVO zamenjam za kompir. Naslov v Juriju. 3889-8

ŠIVALNI STROJ »Singer«, skoraj nov, zamenjam za protivrednost ali prodam. Ogleda se v salonu »Trudes«, Ul. 3. maja. 3878-9

LUŽNI KAMEN dam za protivrednost. Gerbičeva 20/I. 3912-8

V najem

LOKAL za prodajo oopat, Aćem. Ponudbe Juriju pod »Copati«. 3775-17

Sobo dobe

SOBO lepo opremljeno, s prehodom. Lepo, enčno, z dvema postljama, odličen dimnik, vse dan odprto. Bleiweisova 18, pritličje, desno. 3797-28

SOBO dam brezplačno za pomoč v gospodinjstvu. Naslov v Juriju. 3894-23

NA STANOVANJE v lepo sončno sobo, vzamem boljšo gospo ali gospodično. Center, vse komfort. Naslov v Juriju. 3919-23

SOBO opremljeno, v šiški ali za Beogradom, išče ves dan odsotna gospodična. Ponudbe Juriju pod »Šiška, Beograd«. 3864-23a

SOBICO s štedilnikom, išče štirja, vedno na odsotna. Imam skoje peljo. Ponudbe Juriju pod »1. marca«. 3859-23a

SOBO prazno, kjer kdo, išče gospodinja, vas dan odsotna. Ponudbe Juriju pod »Mama«. 3848-23a

SOBO prazno, s posebnim vhodom in štedilnikom, iščem v bližini mesta. Ponudbe pri gospodinjstvu, Ulica 3. maja 5/II. 3842-23a

Stanovanja

STANOVANJE na Kodaljevem ali ob Ljubljanici, išče: Ponudbe Juriju pod »Prostranost«. 3901-23a

Stanovanje

SOBO in kuhinjo, takoj za blokom prve hiše, zamenjam s kuhinjo in sobo in sicer od poštе proti Mostu. Ponudbe Juriju pod »Urednik«. 3888-23

ZAMENJAM trisobno, komfortno, zraveno, centralno kurjavo zamen